

Bogácsi Ősz

A BOGÁCSI ÖNKORMÁNYZAT LAPJA

XX. évfolyam 3. szám 2009.

Aug. 20-i kitüntetettek

Száz idős bogácsi lakos ünnepelt az iskola ebédlőjében

TARTALOMBÓL:

- EGÉSZSÉGNAP
- IDŐSEK NAPJA
- MARADANDÓ EMLÉKEK
- FODOR JÚLIA EMLÉKÉRE
- OKT 23-I ÜNNEPSÉG
- VILÁGÍTÓ SOROK ÉS GYÖKEREK
- EGY EMBER...

2009. AUGUSZTUS 20-I ÜNNEPSÉG

Az augusztus 20-i községi ünnepségek a hagyományokhoz híven a Községi Ház adott otthont. A Himnusz közös éneklése után Szabó Diána fuvolájátékát, majd a Bogácsi Pávákör műsorát hallhattuk, láthattuk.

Verhőczki Sándor polgármester úr ünnepi köszöntőjét a következő gondolatokkal kezdte:

„Oly sok minden kapcsolódott már augusztus 20-ához. Volt alkotmányunk ünnepe, az új kenyér ünnepe, az államalapítási ünnepe, Szent István ünnepe. A legfontosabb talán nem is az, hogyan nevezzük, hanem az, tudunk-e ezen a napon közösen, szívből együtt ünnepelni!”

Majd Géza fejedelem és István király jellemvonásainak bemutatásán keresztül változa tetteik történelmi jelentőségét: *„István legnagyobb történelmi tette, hogy egy sajátos, nem igazán európai kultúrájú népet - a magyar népet - igazi európai néppé tett úgy, hogy közben a magyar nép nem adta fel önmagát.”* - mondta.

Beszédét így fejezte be: *„Az ünnepe gondolva két fontos szót szeretnék kiemelni: az összetartozást és a toleranciát. Szent István írta fiához, Imre herceghez szóló intelmében: „Fogadjuk a hozzád érkező idegeneket, ismerjük meg őket és ismerjük meg szokásaikat, toleráljuk azokat, még ha nem is szeretjük, mert ezáltal mi is gazdagabbá válunk!”*

Legyünk hát bölcssek és igazságosak, mint ahogy István kérte fiától! Mert most, amikor már nincs királyunk, mi vagyunk az ország „uralkodói”, mi magyar emberek, és nekünk kell megfogadnunk az államalapítói szavait.”

Az ünnepi beszéd elhangzása után Nyeste István alpolgármester felkérte Verhőczki Sándort az új kenyér megszégésére. Ezután következett a kitüntető díjak átadása. A méltató szövegeket Szabó László, a Bükkalja Általános Iskola igazgatója olvasta fel:

„Az önkormányzatunk rendelte kimondja – „Alkotói Díj” adható azoknak, akik Bogács Község életében, sportmozgalmában, egészségügyi-szociális ellátásában, valamint a község felemelkedése érdekében kiemelkedő munkát végeztek.

Ennek alapján ez évben **Alkotói Díjat Jankóné Jónás Zsuzsannának, az általános iskola tanítónőjének** adományoz az önkormányzat. **Jankóné Jónás Zsuzsát** széles látókörű, nagy munkabírási egyéniségként ismertük meg. Széles látókörrel rendelkezik, hiszen tevékenyen vett és vesz részt az iskola szakmai munkájában. Több évig volt alsós munkaközösség-vezető, ötlete alapján szerveződött a nagyszerű Kiskörzeti Tanulmányi Verseny. Részt vett az „Év Tanítója” című országos tanítási versenyen, ahol előkelő helyezést ért el. Több cikke jelent meg a Tanító című módszertani folyóiratban. Gyakran vett részt a tanulók nyári táboroztatásában, különösen értékes teljesítménynek számított az orosz nyelv ismerete a lengyelországi Ogradzieniec-i táboroztatások alkalmával. Széles látókörűségét támasztja alá a községben végzett sokrétű kulturális tevékenysége is. Ezek között találjuk az üdítő, igen népszerű mazsorett csoportot, aminek már nyolc éve vezetője. Szervezőként részt vesz a község május elseji ünnepségén, a Fűrőd Szépe választásokon, a Summás étket bemutatóján, a pávaközi rendezvények műsorainak összeállításában. Pontos a könyvtár munkájában, de igen színvonalas munkát végez az önkormányzat újságjának szerkesztésében is. A felsorolt és a fel nem sorolt tevékenységek „mellettl” van ideje háztartást vezetni és családjának, három gyermek édesanyjának lenni.

És Alkotói Díj posztumusz díjként is adományozható. Ez közakarattá, hagyománnyá vált községünkben. Ennek közakarattal tesz leget az önkormányzat, amikor posztumusz Alkotói Díjat adományoz **Papp Károly tüzoltónak, a község önkéntes tüzoltóparancsnokának.** **Papp Károly** szerény emberként élte életét, de következetes volt a vállalt feladatai teljesítésében. Következetessége kiderült hivatása, a tüzoltás gyakorlatában is, amit 1951 óta végzett a mezőkövesdi tüzoltóság állományában nyugdíjazásáig. A tüzoltás, a tűz elleni védekezés kitöltötte szabadidejének nagy részét. Igen aktív, nagy lelkesedéssel vett részt a Bogácsi Önkéntes Tüztöltő Egyesület munkájában mint aktivista és mint parancsnok. Igen sok bogácsi fiatalon vonzott az ötvenes, hatvanas években a rendszeres egyesületi, közösségi munka, ahol megismerkedhetek az akkori idők bizonyos szintű technikájával. Papp Károly egyéniségéből adódóan szinte ösztönösen hatott a körülötte lévő ifjúságra, akik a feladatok ellátására szilárd egységeket alkottak. Ez alapja volt a területi önkéntes tüzoltóversenye elismerésre méltó eredmények elérésében.”

Az elismerő oklevelet özvegye, Papp Károlyné vette át.

Az önkormányzat posztumusz **Bo-**

gács Község Díszpolgára Díjat adományoz **Hegyli Imre nyugdíjas közirónak.** **Hegyli Imre** Bogács szülőtte igen színes, sokrétű egyéniség volt. Távolta az élők sorából nagy hiányt, vesztéséget jelent Bogácsnak, a Bükkaljának és nem utolsó sorban a megyének. Igazi ízig-vérig tolejáró, közéleti ember volt. Bárhol bármilyen környezetben is élt, parasztpolgár szellemiségét, elkötelezettségét, fajtájához való kötődését soha nem felejtette el. Tevékeny közreműködéssel ott volt községünk szinte minden jeles eseményénél. Ezek között kiemelhető néhány, mint pl. Megyei Tanács VB tagja a Fűrőd felavatásán és átadásán 1959-ben, a TSZ átalakulásakor az új tanya kialakításánál 1962-ben, az Egészségház és az új iskola átadásánál, a gázhálózat felavatásán, de főszervezője volt a nemzetközi jelentőségű Tokaji Író-tábor szervezésének, működtetésének is. Hegyli Imre egész életét szolgálatként fogta fel, amit mint közéleti ember tetteivel is bizonyított. Sokat vívódott a gondolatokat beárnyékoló jelenségekkel, ez különösen életének utolsó szakaszára volt jellemző. Igyekezett tükröt tartani a közösségek elé, hogy vegyék észre benne a torz változásokat.” Hegyli Imre posztumusz Bogács Község Díszpolgára díját fia, Hegyli László vette át.

A hozzászólás jögvál élték az ünnepeket. Hegyli László édesapja nevében megköszönte az elismerést; elmondta, hogy azt a tiszteletet éri ő is, amit édesapja érzett.

Jankóné Jónás Zsuzsa megköszönte a kitüntető címet, majd elmondta, hogy szerencsésnek érzi magát, mert 23 éve azt tehet, amit szeret, s mert olyan településen él, ahol szükség van munkájára. Hálás köszönetet mondott mindazoknak, akik segítettek, segítik „alkotásai” létrejöttében. Megemlíttette többek között Bogács polgármestereit, az iskola igazgatóit, kollégáit, szülőket, tanítványokat, helyi vállalkozókat, és saját családját. Elmondta azt is, hogy az ő alkotói munkája sok ember együttes munkájának eredménye, ezért úgy érzi, az Alkotói Díj a felsorolt személyeket is megilleti.

Papp Károlyné a köszönetmondás után erőt, egészséget és összetartást kívánt a képviselőknél.

A Szózat község élénklésével ért véget az ünnepség.

A posztumusz díjban részesülők emlékké szívünkben örizzük, az élő kitüntetett további alkotó munkájához erőt, egészséget, kitartást kívánunk!

FÜRDŐ SZÉPE VÁLASZTÁS 2009

Idén is megrendeztük a Fürdő Szépe választást augusztus 22-én. Hasonlóan az országos illetve a nemzetközi ilyen jellegű megmérettetésekhöz, itt is rendkívüli érdeklődés kísér minden alkalommal a férfi szemek örömeire.

19 lány nevezett, páran már nem is első alkalommal. 5 versenyző volt, aki bogácsi vagy legalábbis bogácsi kötődésű, ami nagy örömrökre szolgált nekünk, szervezőknek. Az időjárás kedvezett a fürdőruhás felvonuláshoz, a lányok többször körbejárták a fürdő területét, hogy a zsűri – a fürdő vendégei – jól láthassák őket, és kellő ismeretek birtokában dönthesenek. Tapsvihar kísérte bemutatkozásukat. Valóban szép lányok neveztek az idén is; legtöbbször középiskolai tanulók, néhányan felsőfokú tanulmányaikat folytatják, de voltak olyanok is, akik már a dolgozó nők mindennapjait élik. Voltak természetesen szépséggel megáldottak, páran modellként tevékenykedők. Elmondom, ők sem indultak nagyobb előnnyel a többiekkel szemben. Minden nőben benne lakozik a veleszületett nőiség, báj, kecses járás, amit tanulni sem kell, ha tanulják, akkor az ennek a képességnek oly irányú továbbcsiszolása, fejlesztése, ami a média, hazai vagy nemzetközi porondok elvárnak. Tehát összefoglalva: minden résztvevő bájos, nőies, csinos és szép volt. Választani egyéni ízlés alapján az aznapi belépőjegy mellé kapott szavazólapon lehetett. A fűrdőlátogatók, a kemping és a Jurta vendégei 2000-nél több voksot adtak le.

Ezek alapján a 2009-es Fürdő Szépe Jankó Annamária, bogácsi lány lett! Gratulálunk!

Első udvarhölgye: Huszár Henrietta, szintén bogácsi lány! Második udvarhölgye: Rátkai Bernadett Hevesről.

Itt volt a tavalyi első helyezett: Dersi Edina Budapestről, ő is nagy sikert aratott újra szépségével a „zsűri tagjai” előtt.

Számos ajándékot ajánlottak fel helyi vállalkozók, köszönet érte. Bogács Község Önkormányzata és a Thermálfürdő Kft. biztosította a Fürdő Szépe és udvarhölgyei ajándékát, amelelt, hogy minden magát megmérettetni vágyó lánynak kedvezkedtek meglepetéssel. Így senki sem távozott üres kézzel, és egészen biztos kellemetlen emlékek sem még akkor sem, ha nem ő nyert. Minden lány tetszett valakinek, valakiknek, akiknek ő volt a legszebb, hisz minden résztvevőre sok szavazat érkezett. A versenyek természete, hogy nem győzhet mindenki, de valamilyen szinten mindenki nyertes, aki ezen a versenyen részt vesz!

A jövő évi jelentkezésén már most gondolkodhatnak a he-

lyi vagy környékbeli lányok, hisz szeretnénk, hogy minél többen vegyenek részt házuk tájáról is, nemcsak távoli településekről, határon túlról. Természetesen minden jelentkezőnek nagyon örülünk, és mindenkit nagy szeretettel várunk!

Várjuk a zsűri tagjait is, viszontlátásra jövőre!

Hegyi Anna

Fürdő Szépe 2009-ben Jankó Annamária, aki a község lakói szeme láttára cseperedett fel, hiszen övodás kora óta iskolai, községi rendezvények szereplője. Évekig volt a Bogácsi Pávákör tagja, 8 éve a Bogácsi Mazsorett Csoport tagja, volt Borehercgnő is. A Fürdő Szépe választáson, s ehhez hasonló megmérettetésen először vett részt.

Annamária az idén érettségizett, szeptemberben kezdte meg tanulmányait a Debreceni Egyetem Egészségügyi Karán. Komoly, de szép hivatást választott magának, szülész-nőnek tanul. Szépségversenyen való indulást konkrétan nem tervez a jövőben, de ha alkalom adódik, valószínűleg nem fogja kihagyni.

Fürdő Szépe 2009:
Jankó Annamária

A Fürdő Szépe verseny résztvevői

Márton-napi libaételek

Libasült

Hozzávalók (4 személyre): 1/2 db pecsenyeliba, 4-6 kis alma, 4 ágacska fekete üröm, 2 teáskanál búzaliszt, só

Elkészítés: A libát kívül-belül besózzuk, az almát és a fekete ürömet a liba hasába tesszük. Egy serpenyőbe kevés vizet teszünk, abban a libát lefedve, kis lángon puhára pároljuk. Készítés közben saját pecsenyelével gyakran öntözgetjük. Röviddel a befejezés előtt levesszük a fedelet és a serpenyőt a forró sütőbe tolvá ropogósra sütjük.

Ludaskása sült paprikával

Hozzávalók (10 személyre): 2 liba apróléka (nyak, hát, far, láb, szárny), 1 kg rizs, 4 sárgarépa, 2 petrezselyemgyökér, 20 dkg gomba, 2 vöröshagyma, 20 dkg zsír, 1 kávéskanál őrölt bors, 1 csokor petrezselyem zöld, 5 dkg só, 20 zöldpaprika

Elkészítés: Az aprólékat feldaraboljuk, és hideg vízben felteszük főzni. A zöldségeket karikára vágjuk, s miután a hús megpuhult, hozzáadjuk. Zsíron üvegesre pároljuk az apróra vágott hagymát, petrezselymet, a gombát, és a rizst. Mindezt fölengedjük a félig megpuhult aprólékkal együtt. Sózzuk, és fedő alatt puhára pároljuk, majd összekeverjük az aprólékkal és meghintjük törött borssal.

A paprikát sütjük, közben forgatjuk. Ha kész, hideg vízbe tesszük, és lehúzzuk a hártýáját. Ecetes, cukros, sós vízben átfogatjuk, állni hagyjuk, lecsöpögtetjük és olajjal meglocsolva tálaljuk a ludaskása mellé.

A recepteket közreadta: **Daragó Károly**

A szőlő ünnepe

8000 évvel ezelőtől a kaukázusi népek fedezték fel a szőlőt. Európát a rómaiak ismertették meg e nemes gyümölcscsel, ami évszázadok során legértékesebb táplálékunk egyike lett. Sok vitamin, ásványi anyag, nyomelem tartalma miatt fogyasztása ajánlott. Akár esszük, akár a levét isszuk (bor formában, mértékkel), rendkívül kedvező élettani hatását érezni fogjuk. Legismertebb a vértisztító, idegerősítő hatása, jó izomregeneráló, gyógyítja a bélbetegségeket is, fokozza az epe elválasztását, megakadályozza a vesekővesedést. Reuma vagy májbetegségek esetén a fehér szőlő előnyös. A vörös és a fekete szőlő gazdag bioflavonoidokban, melyek antioxidáns hatásúak, a szabadgyököket közömbösítve védnek a rák és az érrendszeri megbetegedések ellen. A szőlő igen gazdag folsavban, ami a vérképzésben fontos. Magas C-vitamin-tartalma van, segít a megfázás, légúti megbetegedések megelőzésében. Alacsony energiatartalma miatt ideális a fogyókúrázó számára. A kozmetikában is hasznosítják: gyümölcs-sava a bőrt selymessé, feszesé teszi. A szőlőmagolaj hidratál, arclemosáshoz ideális.

A Bogácsot körülölelő dombok lejtőin már évszázadok óta természetesen szőlőt. Voltak olyan időszakok községünk történelmében, amikor földművelésből, elsősorban szőlőtermesztésből élt meg az itt élő ember. Mára sokat változott a falu élete, amire nemcsak a fürdő léte ad magyarázatot, hanem napjainkban az egész világon érezhető gazdasági válság. Évtizedekkel ezelőtt még művelt szőlőültetvények állnak műveletlenül Bogács határában is, magasak a művelési költségek, alacsony a felvásárlási ár, nincs piac.

Szűret felvonulást nagy érdeklődés kíséri

Ennek ellenére azt mondhatjuk, Bogácson még mindig virágzik a szőlő- és borkultúra, aminek élteitől a szőlőművelő emberek, a borosgazdák, pincetulajdonosok, a Hór-AGRO Mezőgazdasági Zrt.

A bogácsi programajánlóban is már VI. alkalommal kap helyet a Szűreti Mulatság. Szeptember 26-án a szokatlanul meleg időjárás hozzásegített bennünket a rendezvény sikeréhez. A Thermálfürdő bejárata elől délután 2 órakor a kisbőrű hívo szavára megindult a látványos szűreti felvonulás. Zeneiskolás gyerekek, mazsorettes lányok, fűvősenekar, borlovagok, pávakörösök, borhercegnők, az idei Fürdő Szépe, a polgármester úr, mustot préselők, szőlőkádban álló fiúk, szőlőt, bogácsát osztogató lányok, asszonyok, százbányú turisták és helyi lakosok sokasága alkotta a vidám menetet.

Az utca két oldalán álló nézelődők megköstölhatták a bevezetőmben leírt teljes értékű táplálékot, a szőlőt, s annak frissen utult levét, a mustot. Sokan csatlakoztak a felvonulókhöz, majd a pincéhez érve a nézők gyűrűjében elkezdődött a kulturális, szórakoztató program.

Először a Bogácsi Pávakör népdalcsokrát hallhattuk. Dalaik természetesen a szűretől, a szőlőtől, a borról szóltak. Ezután meglepetés műsorszám következett; egy Szegedről érkezett pávakör mutatkozott be. A Bogácsi Mazsoret csoport tagjai most is a tölük megszokott bájjal adták elő műsorukat sokak tetszésére. Böröczky József humorista előadása ezen a napon elmaradt, amit a közönség csalódottan vett tudomásul. Sokan egyszerűen elhagyták a pincésort, mások a programok közötti egyórás szünetet pincelátogatással töltötték. A Vivát Bacchus Ének együttes, a Hadas zenekar, a Gyöngykaláris Kamara Táncegyüttes ismerősként lépett a pincesor vendégei elé, színvonalas műsorukkal most is jókedvet teremtettek s a továbbiakban e jó hangulat folytatásához a pincékben élőzene mellett nyílt lehetőség.

A máglya lángra lobbantásával megkoronázódott a nap. A tűznyelvek magasba szökkenve hirdették, hogy Bükkalján, nevezetesen Bogácson, a gömbbe zárt napfény izét érett szőlőszem formájában nyújtotta át a természetet a borászoknak azzal a céllal, hogy az édes szőlőből nemes italt készítsenek mindnyájunk egészségére.

Jankóné Jónás Zsuzsa

Idősek napja

Egy szép napsütéses őszi délután, október 2-án ismét megtartottuk községünkben az idősek napi ünnepséget. Kettőszázhetvenhét 70 éven felüli meghívott személyből százan fogadták el a meghívásunkat. Akik egészségügyi okok miatt nem tudtak eljönni, azoknak hozzátartozói elvitték a finoman elkészített vacsorát.

A polgármester úr ünnepi köszöntőjében elmondta, hogy idén nem hívtak neves előadóművészt, egyrészt anyagi okok miatt, másrészt azért, mert nálunk is vannak olyan értékes előadások, amik elnyerhetik az idős lakosok tetszését. A nagy taps azt jelezte, hogy a polgármesterrel egyetértettek a jelenlévők, hiszen mind az általános iskolások, mind a pávakör, Kovács Sándorné, Ittes Emliné és Daragó Károly produkciója nagy tetszést aratott. Az estebéd elfogyasztása után a fergeteges hangulatról Daragó Károly, Magyar Gyula és Szabó Zoltán gondoskodott. Többen dalra fakadtak, sőt tánca is perdült. Igazi családias, jó hangulatú délutánt töltöttünk el együtt.

A viszontlátásreményében búcsúztunk el. A jövő évi találkozásig következő gondolatot ajánlunk mindnyájunk figyelmébe: „Nagyon kérek titeket, szeressétek az öregeket!”

Koczka Lászlóné

A mazsorettesek műsora

Így mulattak a 90 évesek

Eddigi tapasztalatok a H1N1 új influenzavírus megjelenéséről

2009 áprilisában egy olyan új influenza „A” vírust azonosítottak, amely emberről emberre képes terjedni. A betegség megjelent a világ számos országában, ezért az Egészségügyi Világszervezet júniusban bejelentette az új influenza világjárvány lehetőségét. Így ebben az influenza szezonban számítani kell arra, hogy a szezonális influenza mellett az új influenza vírus is járványosan terjedhet.

Az eddigi klinikai megfigyelésekből származó adatok alapján a megbetegedés elsősorban a fiatal felnőtt korosztályt és a gyermekeket érinti, a 65 év feletti megbetegedések aránya egyenlően kifejezetten alacsony: 4%. Az eddigi influenzás esetekből kiemelhető, hogy a vírus jobban veszélyeztet két új rizikócsoportot: a terheseket és a kórosan elhízottakat. Az állapotok sorozatban betegedtek meg az USA-ban, rövid idő alatt 34 terhést diagnosztizáltak, ebből 11 került kórházba, 6 elhunyt s mindössze 5 magzat született meg. Természetesen a terhesség alatti influenzaotlásról még nincs adat, de a kockázat és előny mérlegelése az eddig tapasztalt, fokozott rizikó alapján egyértelműen a terhések védőoltása mellett szólna, természetesen a családtervezés előtti oltás lenne a legoptimálisabb.

Az új influenza az esetek túlnyomó többségében eddig enyhe lefolyású volt, tünetei nem különíthető el a hagyományos influenzától. Legjellemzőbb tü-

netek: köhögés 100 %-ban, rossz közérzet 85 %-ban, láz 65 %-ban, torok - fej - és izomfájdalmak 60%-ban, hányás - hasmenés 20 %-ban fordult elő a megbetegedettek körében. Kisgyermeknél 1-2% -ban észlelték enyhe idegrendszeri tüneteket. A halálzási ráta eddig igen alacsony, becslési aránya: 0,1 %. Súlyos lefolyást elsősorban alapbetegséggel rendelkező betegeknél és időseknel észlelték, de váratlanul súlyos kórformákról számoltak be Mexikóban egészséges felnőttek esetében 2 alkalommal.

Az influenzafüggetlen - szolgáltat adatai a 21. héttől a 39. hétig: 248 új H1N1 influenza megbetegedés, melyből 2 haláleset történt.

Az eddigi statisztikák alapján a fokozottan veszélyeztetett csoportok: krónikus légzőszervi, szív- és érrendszeri, valamint máj és vesebeteg, az előrehaladt rosszindulatú betegségekben szenvedők, a cukorbeteg, a kórosan elhízottak, a steroid kezelésben részesülők, a várandós nők, az 5 évesnél fiatalabbak, valamint az immunbetegek.

Szövődmények: magas láz, erőtetett köhögés, gyorsan romló, nehézlégzés, amely esetleg gépi lélegeztetésre szorult, vírusos tüdőgyulladás, másodlagos bakteriális felülfertőződés.

Gyermekekben és felnőttekben fellépő enyhe influenza esetén a beteg otthon kezelendő, tüneti terápián kívül egyéb te-

endő nincs. Azonnali orvosi ellátást igénylő tünetek: légzésszám növekedés, nehézlégzés, elékülés, véres köpet, mellkasi fájdalom, megváltozott tudatállapot, 3 napon túl fennálló magas láz, a vérnyomás csökkenése, gyermeknél figyelmeztető jel a légzés gyorsulása, az aktivitás hiánya és az aluszékonyság.

Az influenzaszervi megbetegedésben szenvedők közösségbe ne menjenek, tömegközlekedési eszközt ne használjanak, szembandóba köhögjenek, s azt azonnal dobják zárható helyre, mert a köpetben a vírus még több óráig életképes! Fontos a gyakori kézmosás és a vitamindús táplálkozás.

Az influenza megelőzésének leghatékonyabb eszköze a védőoltás lenne. A szezonális influenza elleni védőoltás nem határos az új influenza ellen, ezért egy új vírus elleni vakcina előállítására volt szükség. A két oltás egyidőben különböző helyre oltva megkapható. Ingyenesen első útemben a krónikus megbetegedésben szenvedők kaphatnak védőoltást. A védőoltás önkéntes, aki nem tartozik a rizikócsoportokba, annak receptre felírva tudjuk a rendelkezésére bocsátani. A 18 év alatti fiatalok H1N1 új influenza elleni védőoltása jelenleg még engedélyezett állat van.

Jó egészséget kíván szeretettel:

Dr. Képes Ildikó Anna
házi orvos

ÍGY VIGYÁZUNK EGÉSZSÉGÜNKRÉ!

Mint azt a Bogácsi Tavasz-ban közzétettük, iskolánk pályázott az Egészséges Településekért Alapítvány és a Magyar Vöröskereszt közös pályázati kiírására, melynek keretén belül 35 iskolánkban tanuló lány méhnyakrák elleni védőoltásban részesülhet. A pályázat első fordulóján nyár elején sikeresen túl is jutottunk.

Október és november hónapban viszont új megvalósításra váró programok állnak előttünk. Egy összetett feladatot kaptunk, mely egy egészségdelután megszervezéséből és egy plakát elkészítéséből állt. A plakát kivitelezésében Erdei Ferenc tanár úrtól és a rajz szakkörösöktől kaptunk segítséget. Egy igényes, tetszetős munkát vehettünk kezünkbe közreműködésükkel.

Az egészségdelután számos mozzanattal próbáltuk színesebbé tenni. Szűrővizsgálatokat szerveztünk, így lehetőség nyílt nemcsak a tanulóknak és az iskolában dolgozóknak, hanem a falu lakosságának is bekapcsolódnia a rendezvénybe. Szakirányú képzettséggel rendelkező szülők végezték a látás- és hallásvizsgálatokat és a vérucorkor. Vérvnyomásméréseket. Közben életmóddal kapcsolatos tanácsokat is kaphattak az érdeklődők. Összesen 57 fő ét a lehetőséggel. Fontosnak tartom megjegyezni, hogy mennyire nagy jelentősége van a szülői példamutatásnak, hiszen több tanuló is látva a felnőtteket, megmértette vérucorkorsóját. Célzerű lenne a hétköznapokban is kamatoztatni ezt a viselkedésmódot, és megfelelő módon alakítani utódaink egészségkultúráját.

A gyermekek részére játékos sportvetélkedőt szerveztünk

Máté Levente testnevelő tanár vezetésével. A sorversenybe számos szülő is bekapcsolódott, így közösen a gyerekekkel együtt szórakoztunk és mozgattuk meg izmainkat. A vetélkedőt színesítette egy egészséges tótitó kitétele, mely az elméleti felkészültséget tette próbára.

A nap zárásaként minden résztvevőt vendégül láttott a Szülői Munkaközösség egy kis uzsonnára. Egészséges alapanyagokból szendvicset, nyers zöldségekből salátákat, gyümölcsöket szolgáltunk fel a mozgásban megéhezett gyermekeknek és felnőtteknek.

Minden a pályázatban érintett tanuló szóróanyagot vihettek haza, melyben a méhnyakrákról és az oltással kapcsolatban esetlegesen felmerülő kérdésekről olvashattak. Terveink szerint novemberben, egy delutáni foglalkozás keretében, az érdekeltek még egy előadást is meghallhatnak e témában.

Ezzel a programmal, a pályázat végeleges kimenetelétől függetlenül, közösen hozzájárultunk gyermekeink helyes életmódjához, illetve szélesítettük látókörüket. Számos felnőtt és gyermek kaphatott információt egészségügyi állapotukról, a közösen eltöltött vidám delután élménye, pedig feleltette velünk a borongós időjárást.

Végezetül megköszönöm minden pedagógus és szülő közreműködését, mellyel nagyban hozzájárultak a rendezvény sikeréhez.

Fán ad Beát a védőnő

– MARADANDÓ EMLÉKEK – TSZ – 1969

Az elmúlt negyven év fehérit, tompít, elmossa a feszültségeket, a szembené-lásokat és talán már megnyugvással ki-mondható: csak a szépre emlékeztem.

A Tsz-ek a magyar gazdaság szerve-s részévé kezdtek válni, jelentősen me-gváltozott a funkciójuk. Már nem csak az önfenntartó „belterjes” tevékenység je-llemzte a Tsz-eket, hanem – természetesen az élelmiszertermelés mellett – az ipari növények előállítására egyre hangsú-lyosabb szerepet kapott. Az iparral egyre szorosabb egymásra épültség jellemezte a mezőgazdaságot.

A bogácsi Új Élet Tsz tagjai, alkalmazottjai szorgalmas, a fennálló viszonyok-hoz alkalmazkodó emberek voltak. Ebben az időszakban a Tsz élén, aki még ma-gángazdálkodóként szerzett tekintélyt, a rendkívül szorgos Kovács Antal állt. Ő a 60-as évek elején elvégezte Zsámbékon Tsz-elnök képző iskolát. Jó segítőtársra volt Szajlai Dezső, aki elnökhelyettesként végtelen emberséggel megáláda vett részt a Tsz munkájában, irányításában.

A hatvanas évek végén folyamatosan változtak, fejlődtek az agrotechnika és technológia. Ehhez felkészült szakem-bergárdára volt szükség. A Tsz életében kulcsszerepet játszott a főmezőgazdász, ezt a posztot Bordás Bertalan töltötte be 1969-ben. Magas szakmai színvonalú és következetes munkát kért beosztottjai-tól. A szántóföldi növénytermesztésben két tapasztalt parasztember, Hócza Alajos és Szeberin János látta el a brigádvezetői feladatokat.

Jelentős ágazata volt a Tsz-nek a szántó-földi kertészet és szőlészet. A kertészet a község alsó (déli) részén, a patak jobb (nyugati) partján a Határlápa és az Űr-gés alja dűlők szomszédságában, közel 40 hektáron terült el. Emlékszem, a meg-termett árúk (paprika, paradicsom stb.) kereskedésével foglalkozó vállalatok felé történő értékesítés mellett saját értéke-sítés is történt. A környező települése-ken lovas fogatról, valamint a legendás GAZ 51-es szovjet gyártmányú teherko-csíról folyt az árusítás. A kertészeti ágazat-ban brigádvezetőként dolgozott Boldi-zsár Józsefné (Varga Etus), akikiváló szak-mai érzékkel, nagy egyéni szorgalommal látta el feladatát.

A szőlő- gyümölcságazatban is meg-indult egy bizonyos fokú korszerűsítés. A Sark erdő mellett, a Szorosi víztározó nyu-gati oldalán (benne az egri út nyomvona-la is) volt egy „nem sikerült” almás. Sikere-sőbb volt a szőlészet. A hagyományos, ka-

rós szőlőültetvények minden második sor-át kivágták, majd faoszlopokat és drót-huzalokat telepítettek a szőlő, a szőlőhaj-tás korbában tartására.

A korszerűsített szőlő tamberen-dezésekhez már illett a korszerű, univer-zális bolgárláncfalpas, melynek kiváló ke-zelője volt Szajlai Sándor. A Cserje-dű-lő – párhuzamban a Bányáéll 25 hektá-ros korszerűsített tamberendezésű szőlő-terület vulkanikus, meleg talaja kiváló mi-nőségű szőlőt, illetve bort termelt.

Kiváló évjárat volt az 1967-es év. A Kardos-féle pincében, ahol a Tsz borkész-letét tárolták, még volt szerencsém meg-ízlelni a 67-es év „bogácsi aszú” borát Far-kas Viktor „kisegítő pincemester” kínálatá-ban. (Tőle tanultam meg a hordamosos technikáját.) A közérző szorgalmas női szántóföldi és kertészeti brigád tagjai közül még a következő személyek vannak közöttünk: Bényei Irméné, Daragó Beláné, Farkas Lajosné, Farmosi Rudolfné, Hócza Józsefné, Hócza Viktorné, Jankó Gáborné, Kerékgyrátó Sándorné, Kocsis Sándorné, Kovács Sándorné, Molnár Andrásné, Mol-nár Gyuláné, Papp Károlyné, Szeberin Lajosné, Szerencsi Józsefné, Varga Gáborné, Virág Miklósné, Farkas Jánosné (Huszár), Farkas Jánosné (Szabó). A szó-ló „hathajlító” munkáit végző munkáso-kat brigádvezetőként Kozma Imre, míg a kertészet, a szőlő, a gyümölcs ágazat te-vékenységét a kiváló szakmai felkészül-tésű, lelkes kertész – agronómus Barócsik József irányította.

Az állattenyésztés központja ebben az időszakban – 1969 – is a volt főképtalani birtokon, a Pazsag tanyán volt. Ekkor még folyt sertés, juh, szarvasmarha tenyésztés, aminek eredményessége változó volt. Az állattenyésztési ágazatot hozzáértő mó-don, kiegyensúlyozottan Orsós Sándor ve-zette. Illik megemlíteni Pethő Sándor és Balázs Viktor kiváló állatgondozók nevét is.

Jelen sorok íróját a melléküzemmag-vezetésével 1969. március 18-ával bízták meg. Ezen tevékenységemhez tartozott az anyagbeszerzés, a szabad szállító jár-művek, a rakodómunkások és a bányára irányítása, majd felelős műszaki vezetése. A bányászatnak nagy hagyománya volt Bogácson. A lakóházak, közintézmények, a templom a bogácsi bányákból szármá-zó kőből épültek. Viszonylag könnyen ala-kítható, éppen ezért terjedt el a közeli és távolabbi településeken is építőanyag-ként. Bogácsi kőből épült az Eger-patak partja Egerben, de igen sok kő került ár-vízvédelemhez a Tiszához, a Tarnához

is. A bánya igen eredményesen műkö-dött, hiszen igen kevés ráfordítással lehe-tett előállítani azonnal értékesíthető ter-méket. Tizennegy bányász dolgozott az ábrահámkai kőbányában 1969 nyarán, az ott dolgozók közül sajnos már csak egy élő bányász nevét említhetem, Hócza Im-réet. (Jó szerencsét!)

A Tsz-ben központi szerepet játszott a központi géptelep (új tanya), ahol mér-legházasként (anyagzadáként) dolgo-zott Klausemberger Márton. Ekkor még szőlőgátot teljesített közel tíz lovasfogat, melyeknek brigádvezetője – osztott mun-ka körben – (és mint raktáros) A- Mol-nár Gyula volt. A fogatosok mind állato-kat, de különösen a lovakat szerető gaz-dák voltak mint pl. Kiss András és Kótelek Tibor. A gépészeti ágazatot Molnár Ist-ván agrármérnök vezette. A korszerűsö-dő mezőgazdaság magával vonzotta az agrotechnika fejlődését is. Ez a bogá-csi Tsz-ben elsősorban a gépészeti ágazat fejlődésében, a korszerű géppark bővülé-sében volt leginkább szembetűnő. A kor-szerű technikát csak felkészült emberek tudták eredményesen működtetni. Nagy jelentősége volt az önszorgalomból megszerzett tudásnak – a gépészeti ágazat dolgozói jellemezte leginkább. A gép-esítési ágazat műhelyvezetését a nagy gyakorlati tapasztalatokkal rendelke-ző Kalusemberger Viktor látta el. Úgy gon-dolom, nem követtek el hibát, ha felsoro-lom a még közintűn lévőkhöz neveit, akik 1969-ben a gépészeti ágazatban dolgoz-tak: Androvics Dezső, Balázs Tibor, Barta Antal, Budai András, Fülöp Sándor, Márk-us Géza, Szajlai Sándor, Verhőczki László (Cickur – B), Makó Vince, Soós József.

Szőlő-, illetve hegyőrzéssel Virág Já-nost bízták meg. Két fő, Farkas József (Csuhai) az erdészeti tevékenységek és Szeberin Vendel a növényvédőszer rak-tározással megosztva látta el a mező-őrséget.

A könyvelést, az adminisztrációt Nyeste Mihály irányította hivalkodás mente-sen, szerényen. Koós Jánosné, Kreszadai Lászlóné, Novák Ferencné és Nyeste Istvánné még élő személyei a 69-es iro-dai dolgozók közösségének. Egyre más-ra jelentek meg a Tsz életét szabályozó törvények, rendeletek, amiket értelme-zni, alkalmazni kellett. Ebben segítette a ki-emelkedő jogi felkészültséggel, tudás-sal bíró Dr. Farkas Bertalan jogász. Ekkor még, ha csökkentett létszámmal is, de kiharjított a csorda Farkas Imre (Tinti Biri) felügyelete mellett, akadozva, rend-szertelenül járt a legelőre a kecskenyáj Pusomai Károly (Dudás) felügyelete mel-lett. Működött a tejszarnok az Ady Endre utcában, Farkas Irméné (Csuhai) irányítá-sával. A daráló Szajlai Imre vezetésével működött.

Jó érzéssel nyugtázhatjuk, hogy a 60-as években a község legnagyobb munkaadója a Tsz volt. Igaz, kiemelkedő jövedelemre nem lehetett szert tenni, de egyfajta biztonságot nyújtott. Már működött az egészség- és nyugdíjbiztosítás a tsz-tagok és alkalmazottak körében. A munkaegység értékének 90%-át pénzben, nem természetben fizették ki. Ez óriási előrelépést jelentett, és hozzájárult a Tsz-dolgozók életkörülményeinek javulásához is. A Tsz életében az 1969-es év szakasza-

tár volt. Ezután következett az egyesítés, egyesülés a szomszédos települések Tsz-eivel, ami az új lehetőségek mellett új feszültségeket is hordozott magában.

Bogács életének, gazdasági kultúrtörténetének a Tsz szerves, meghatározó szereplője. A Tsz a szövetkezeti mozgalmak egyike volt, jelenleg is az, és remélhetőleg az is marad.

Sok mindent lehetett volna másként is tenni, de a folyamatokat megfordítani már nem lehet – ne is akarjuk! Inkább

keressük a konszenzuális megoldásokat a jövőben.

Miközben írtam e sorokat döbbenem rá, hogy a 69-es Tsz-közösség tagjainak többsége már nincs közöttünk, „csak” munkájuk gyümölcse vesz körül bennünk.

Köszönet nekik érte!

Bogács, 2009 nyara

Nyeste István

„Ne feledd a tért!” Emlékezés '56 október 23-ra és a Köztársaság Napjára

Kedves Olvasók!

Ha megkérdeznék Önöktől, mit tudnak '56 október 23-ról, annak jelentőségéről, a többség minden bizonnyal azt felelné, hogy nagyon keveset, s csak néhányan mernék pironkodva bevallani, hogy bizony semmit sem.

20 év óta igyekszünk mi, pedagógusok is tanítványainkat arra nevelni, amely ezen írás rövid címében foglaltatik.

De mi is történt 1956 októberében?

- Nem történt más, mint egy hatalmas, vörös lobogós Góliát árnyékában fel mert állni a piros-fehér-zöld, kivágott címeres zászlajával egy kis Dávid.

- Nem történt más, mint egy térdre kényszerített, többszörsen kifosztott, becsapott nép fel mert állni, szembe mert nézni, fegyvert mert ragadni egy olyan hatalom ellen, amely hazug álmodra építette a saját ideológiáját.

- Nem történt más azokban a hűvös napokban, mint egyszerűen sok ember merte kimondani az igazságot.

- Nem történt más, csak az, hogy sok embernek volt bátorsága kimondani a „NEM”-et az addig átélte nyomornak, a minden napok addig megélt félelmeinek, az addig mondott hazugságainak, a családok rettegésének, a bizonytalanságnak.

És mi az üzenete a jövő nemzedékének?

- 1956 üzenete nem csak az, hogy mindig „nem”-et kell mondani az emberek szellemi és gazdasági kizsákmányolására.

- 1956 üzenete az is, hogy ne tőrjünk meg azokat közöttünk, akik félelmet akarnak kelteni bennünk és körülöttünk.

- 1956 üzenete továbbá az is, hogy óvnunk kell mindig és mindenhol a demokráciát, a többség akaratát, a többség szavát.

- 1956 üzenete az, hogy bárhol élünk, nem engedhetjük meg, hogy megszoroljanak bennünket. Nem engedhetjük meg, hogy bárki arra kényszerítsen, hajtsuk le fejünket, ha az igazság megítélésével szembenézünk.

Higgyük azt, hogy egy kicsit mindig büszkébbek leszünk elődeink tetteire, egy kicsit mindig erősebbek, okosabbak, összetartóbbak leszünk a mindennapokban, mert ez 1956 igazi üzenete!

**„Ne feledd hát a teret, hol bár a lebrít had
bár legutolsó hátvéde ledől!**

Míg nem feledele:

**Nem nyugszanak ók. Nemholt, nem letiprot sereget
emész el ott-vag yakárho!-a sírhant.**

Új hont érlel a föld.”

//Ilyés Gyula/

Ennek szellemében tartottuk meg iskolánkban az ünnepi műsort, s a községi ünnepséget is.

Benyovszki Mária

Koszorúzás az óvoda előtti emlékműnél

A községi ünnepség Verhóczi Sándor polgármester úr ünnepi beszédével kezdődött, ezt követte az általános iskolások felemelő ünnepi műsora, melynek rendezői: Benyovszki Mária, Kerékgyártó Andrea és Tóth István pedagógusok voltak.

Az előadás bemutatói: Tóth Vivien, Szabó Petra, Kovács Evelin, Verhóczi Márk, Gódor Anna, Kondráth Kamilla, Hegyi Barbara, Lénárt Sándor, Lénárt Levente, Marada Mónika, Papp Dóra, Papp Csaba, Szabó Diána, Viszokai Vanda, Mizser László, valamint iskolánk énekkarosa: Kerékgyártó Evelin, Kiss Mercédesz, Bakondi Odett, Szitai Erzsébet, Szitai Katalin, Horváth Roberta, Pusomai Barbara, Szabó Dániel, Jankó Róbert, Fekete Sándor, Bauer Norbert.

Ezután megcsodálhattuk Magyar Gyula szívhez szóló tárogatójátékán a jelenlévőkben hazafias érzelmeket ébresztő Magyarok világhimnuszát.

Az ünnepség fáklyás felvonulással és koszorúzással ért véget.

Egy ember a kétszázézerből

Amikor egy évtizede ingatlant vásároltam, a Trajtmár család volt házára esett a választásom. A lakásfelújítás során a rejtett zugokat is ki kellett üríteni. Régi egyetemi tankönyvekre leltem, és két megsárgult iratgyűjtőre, melyek közül az egyikre a „Diploma munka”, a másikra pedig a „Káder” feliratot rótták szép kalligrafikus betűkkel. A régi lapokon feltűnt a Trajtmár Sándor név.

Halottam már ezt a nevet korábban is a szüleimtől, de csak annyit tudtam a névhez tartozó emberről, hogy 56-ban kivándorolt Amerikába, és hogy valami mérnök féle. Évek múlva történt, hogy a keresőbe beírtam a Trajtmár Sándor nevet. Kiderült számomra, hogy a kutató munkáját az atom- és molekulafizika területén végezte, angolul számos publikációja jelent meg (Magyarul a Fizikai Szemle 2004/4. sz.). A Napi Gázdagóság 2005. 04. 25-i számában a neve Mezőkövesd híres szüleitől között szerepel.

Az igazság az, hogy Trajtmár Sándor a gimnáziumot Mezőkövesden végezte, viszont Bogácson született és végezte az elemi iskolai tanulmányait. A részrelejelutott önéletrajzt jóváhagyásával most közzéteszem, ismerjenek meg egy Bogácsról induló, s messzire érő életutat.

Bogács, 2009. október

Csikl János

Egy rövid, informális önéletrajz

Nevem: Trajtmár Sándor.

1931. szeptember 7-én születtem Magyarországon. Bogácson.

Szüleim: Trajtmár Gyula és Balázs Mária. Testvéreim: Ilona, Mária és Gyula.

Elemi iskolámat Bogácson végeztem. Ötödik elemista koromban a Horthy Miklós kormányzó által szervezett tehetséggutató vizsgákon vettem részt, és ösztöndíjat nyertem a mezőkövesdi Mátyás Király Gimnáziumba, és teljes elárást az iskola kollégiumába. Az 1950. évi érettségi után Debrecenbe a Kossuth Lajos Tudományegyetemre nyertem felvételt fizika-kémia szakra, és ott diplomáztam 1955-ben. 1956 végéig Miskolcon az Észak-magyarországi Vegyiműveknél dolgoztam mint kutató kémikus.

Ez év decemberében egyetemi évfolyamtársammal, Csanak Magdolnával úgy döntöttünk, hogy elhagyjuk Magyarországot, és 1957. január 4-én Ausztriában egy menedéktáborban kötöttünk ki. Itt esküdöttünk meg, és három hónapot vártunk megfelelő bevándorlási lehetőségre. Mivel ekkor már az európai és amerikai országok bevándorlási kvótái megteltek, nekünk először csak Uganda és a Dominikai Köztársaság volt nyitva. Májusban az a hír

jelent meg a táborban, hogy az USA még elfogad korlátozott számú magyar menekültet, akiknek egyetemi diplomájuk van technikai területen. Másnap reggel az egész tábor felsorakozott az USA követésén. Mindez az amerikaiaknak gyanúsna tűnt, és mindenkit egy vizsgának vetettek alá. Feleségem és én ezen sikeresen átmentünk, és május végén egy 40°C-os meleg napon megérkeztünk Los Angeles repülőtérre Kaliforniába. Még mindig a téli menekülés alkalmával viselt sibakancsba, sínadrágba és pulóverbe voltunk öltözve. Mindenki csodálattal nézett ránk, és nem tudták elképzelni, hogy hol akarunk sieni.

Egy magyar házaspár befogadott bennünket, és két héten belül már vígan mostam az olajos hordókat a kaliforniai napsütésben. Szükségünk volt egy kis pénzre, hogy meg tudjunk élni. Csak reméltem, hogy nem kell ezt életem végéig csinálnom. Három hónap múlva sikerült bejutnom egy vegyi vállalat laboratóriumába San Francisco közelében, Berkeley városában. 1958 őszén bizonyos vizsgák letétele után felvételt nyertem a Kaliforniai Állami Egyetemre fizika-kémia szakra, ahol doktorátust akartam szerezni. Feleségem is kapott állást egy szappangyárnak a laboratóriumban, és így az ő keretéből szerényen meg tudtunk élni. Nem volt könnyű az egyetemen a válogatottan jó amerikai diákokkal lépést tartani, mert angol nyelvtudásom hiányos volt. Az előadásoknál csak a felét értem meg. Az első év végén megkivánt nyelvvizsgán két idegen nyelvből kellett szakmai szöveget angolra lefordítani. Német és orosz nyelvet választottam, de még ekkor is az angol jelentette nekem a nagyobb nehézséget. 1961-ben megkaptam a doktorátust, és ez megnyitotta előttem a jobb állások lehetőségét.

Egy híres kaliforniai magán egyetemen (California Institute of Technology) kaptam állást Pasadena városában, és visszaköltöztünk Dél-Kaliforniába. Érdekes kutatómunkát végeztem, és lassan feldolgoztam magam a szakmámról a legmagasabb kutatói beosztásba. Egy kutatócsoportnak voltam a vezetője. Sok kiváló kutató volt hozzám beosztva, egyikük még Nobel-díjat is nyert. (Kutatói munkásságommal kapcsolatban egy rövid összefoglaló cikk jelent meg a magyar Fizikai Szemlében 2004-ben.) Állásommal kapcsolatban különféle konferenciák, egyetemek és kutató intézetek látogatása alkalmával lehetőségem nyílt a világ nagy részének bejárására. Magyarokkal az Amazonas ösereitől kezdve a Csendes-óceán szigetvilágáig mindenütt találkoztam. Az egyetemen is és az egyetem által igazgatott állami támogatással (NASA) működő híres űrűrató laboratóriumban (Jet Propulsion Laboratory, röviden JPL) is volt állásom, és néhány évig két egyetemen is voltam adjunct fizika professzor. JPL készítette és irányította a legtöbb űrhajót, amiket Amerika a holdra és az űrbe küldött. Nagy izgalommal néztük az onnan visszaérkező képeket és csodáltuk a hihetetlenül komplikált technológia teljesítményeit. 35 évi munka után 1997-ben nyugdíjba mentem és felköltöztünk San Francisco mellé a Szilícium- völgy közepébe. Peter fiunk, aki 1965-ben született, itt dolgozik mint komputer mérnök, és közel akartunk kerülni hozzá és családijához.

Azóta csendesen éldegélünk a Szilícium- völgyben, ahol az élet elképzelhetetlen ütemben rohan. Háznak a San Francisco-félsziget közepén húzódó dombok oldalán van, szép kilátással az öbölre és az öböl környéki városokra. A dombok másik oldala a végtelennek tűnő Csendes-óceánra néz. Sokat olvasunk, kertészkedünk és néha kisebb nagyobb utazásokra megyünk. Itt is sok magyar barátunk van, akikkel időnként összejövünk, és elbeszélgetünk az élet eseményeiről és a „rég jó időről”. Az élet sokkal komplikáltabb és változatosabb, mint ahogyan azt egy regényben le lehet írni.

Ha nekem valaki 20 éves koromban megjósolta volna a jövőmet, akkor azt mondtam volna, hogy az nem lehetséges, az egész egy ábrándozás, kitalált mese. Azt hiszem, hogy ezt nagyon sokan elmondhatjuk.

Redwood City, California, 2009. augusztus

Trajtmár Sándor

motto: „Aki nem hisz abban, hogy mennyi jó ember van, az kezdjen el valami jót tenni, és meglátja, milyen sokan oda állnak mellé.”

(Böjte Csaba)

MEZŐKÖVESDI KISTÉRSÉGI SZOCIÁLIS ÉS GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLAT

Családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatásaink közel tíz éve működnek Bogács településén. 2005-től a Mezőkövesdi Kistérségi Társulás fenntartásában.

Családsegítő szolgálat keretében a hozzánk forduló településünkön élő szociális, mentális problémákkal küzdő egyének, családok számára tudunk segítséget nyújtani. Célunk, hogy a hozzánk forduló emberek megkapják azt a támogatást, amit elvezetjük, állapotuk megkíván. Feladatunknak tartjuk, hogy biztosítsuk számukra azon ellátásokat, szolgáltatásokat, amelyeket intézményünk ellát a házi segítségnyújtástól a bentlakásos intézményi ellátásokig, és felkutatassuk azokat a lehetőségeket, amelyek segítenek életminőségük javításában.

Gyermekjóléti szolgáltatás célja, hogy a gyermek családban történő nevelkedését segítse elő a rendelkezésre álló eszközökkel. „Minden a családban kezdődik.” A felmerülő problémák jellegéhez, a család szükségleteihez igazodó gondozásra kerülhet sor a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, illetve a veszélyeztetettség megszüntetése érdekében.

Egyéb szolgáltatás: Jogsegélyszolgálat

A szolgálatás ingyenes, kiterjed családjogi, munkaügyi, vagyoni problémákra. Jogsegély szolgáltatásunk minden második héten, pénteken működik Mezőkövesden.

A szolgálatás igénybevételehez előzetes időpont egyeztetés szükséges, amit a 49/313-867- es telefonszámon tehetnek meg.

Egyéb tevékenységeink:

Szolgálatunk minden évben szervez az évkori ünnepekhez köthető foglalkozásokat, amelyekről bővebb információt a Bogácsi Tv képernyőjében olvashatnak az érdeklődők.

Az elmúlt évhez hasonlóan az idén is kaptunk adományt a Magyar Ökumenikus Szeretetszolgálat jóvoltából, melyet a helyi Önkormányzat közreműködésével osztottunk szét a településen élő hátrányos helyzetű családok, létminimum közelében élők, valamint a 70 éven felüliek között. Novemberben újabb adományozást tervezünk.

A nyári szünetben kirándulásokat szervezünk a közeli településekre, a Bükk több pontjára. Legutóbb Noszvajon és Síkfőkúton jártunk. A kirándulásaink önköltségesek, helyközi járatokkal történnek, melyre minden érdeklődőt szeretettel várunk!

Ügyfelfogadási idő:

Gyermekjóléti Szolgálat:

Csütörtök 08.00- 12.00 óra Családgondozó: Papp Veronika

Családsegítő Szolgálat:

Csütörtök 08.00- 12.00 óra Családgondozó: Derda Alíz

Elérhetőségünk:

3412 Bogács, Alkotmány u. 5. (régí könyvtár épülete)

Tel.: 30/461-68-32,

e-mail: postmaster@mkcsogysz.t-online.hu

Zsák Terézia
intézményvezető

MEDITÁCIÓ

Ülök a pinceszobában, az asztalon üvegen jobbra, Leányka. Poharamból kortyolgatok, gondolkodom, meditálok egymagambar. Cogito ergo sum... Egyedül vagyok! Vendégekre, barátokra, EMBEREKRE várok. Verőfényes április vége délután, az ajtón át látom a gyönyörű tájat. Sárga repcetéblák, virágos kertek, virágillat.

A barátok, vendégek nem jönnek. Így hát egyedül kortyolgatom ezt a csodálatos nedűt, ezt a csodát, amely az ember és a természetföltötte között kapcsolatot terem.

Meditálok immár az elröpült 66 év felett. Mennyi mindent megéltem, mennyi sok szép emlékem van, és mennyi pofont kaptam az Élettől!

Egy korty borral búcsúzom a sok-sok elmúlt embertől, rokonoktól, barátoktól, munkatársaktól, jó ismerősöktől, ellenségektől, azoktól, akik már régen a túlparton vannak.

Én még itt vagyok, s meditálok. Gondolkodom azon, milyenek is tudunk mi, emberek lenni. Egyszer nagyszerűek, csodálatosak, önfeledzőek, nemesek és igaz barátok. Mások aljasak, rosszindulatúak, gyilkosok és nemtelenek.

Közben óriási sebességgel száguldnak a világűrben. Megdöbentő, ha rászámolunk: másodpercenként 30 km-es, percenként 1800 km-es, óránként 10800 km-es sebességgel száguldnak és 24 óránként 2 592 000 km-t tesznek meg.

Kimondani is ijesztő, elgondolni pedig szinte lehetetlen paraméterek. Nézem a bort a pohárban, vízszintes. Nem mozdul, nem rezeg, nem hullámlázik ekkora sebességnél. Rohanunk, száguldnak együtt ezzel a Kék bolygóval, amelynek 71%-a víz. Évenként egyszer megkerüljük ezt az éltető, érthetetlen, meglepetéstartó csodát: az ÉLETET adó NAPOT. No ez a világűrutasz legalább ingyen van, ebben a kutya-betyár világban! Közben nem tudjuk, s nem is nagyon gondolunk rajta, hogy mikor vagyunk talpon, mikor lógunk fejfelé, és mikor állunk túsékek a Föld egyik vagy másik oldalán. Borozgatunk, meditálunk, s egymást marjuk. Beleharapunk a másikba, mert ő szebb, okosabb, ügyesebb vagy éppen szebben dalol, mint mi. Kicsinyesen lefokozzuk a másik embert, mert ő barna bőrű vagy bokszosan fedte vagy éppen nagyobb orrú, és az esztét is százszer jobban tudja használni, mint mi. Haragszunk az embertársainkra, mert ők Istentben, Allahban, Mohamedben, Szívában, Jehovában vagy éppen semmiben sem hisznek. Haragszunk arra, aki elesett, hajléktalan, ápolatlan és koldul. Nem szeretjük a jólőtöztöt, az ápoltat, a gazdagot és főleg azt, aki többre vitte nálunk. Nem szeretjük azt, aki játssza, amit Shakespeare frappánsan megfogalmazott: „Szinhab az Élet, s színész benne férfi és nő”. Pedig ezt a szerepet itt, e száguldo sárgolyón mindannyian eljátsszuk ezalatt a 60-70-80 év alatt, váltakozó sikerrel.

Nagyszerűek és számalmasak vagyunk egyszerre, itt, e gyönyörű kalitkába bezárva. Rohanunk irdatlan sebességgel a semmiben, ezen a semmi ágán ülő földgolyón. Közben vívjuk kicsinyes, gyűllölködő, nemtelen harcunkat egymás és a jövő nemzedék ellen. Esztelenül szennyezzük az unokáink, dédunokáink jussát: a földet, a vizeket és a levegőt! Rohanunk irdatlan sebességgel a semmiben, s még csak nem is gondolunk rá, hogy ez a rohanás és a parányi kis életünk egy pillanat alatt véget érhet. Nem kell más csak a világűr trilliárd meteoritjából egy csapódjon a Földre és vége lesz a földi életnek! Van még ezen kívül ezer ok arra, hogy megszűnjön a mi kis színházunk világa: rák, infarktus, fertőzések, balesetek, természeti katasztrófák, háborúk és így tovább. El kellene gondolnunk a lét és a nemlét témakörén. Meditálnunk kellene az emberségen, a megértésen, a szereteten. Fel kellene írunk az agyunk homloklebenyére: „ – AZ EMBER EGY PORSZEM, NEM LÁTJA SENKI, DE ENNEK A PORSZEMNEK KELL EMBERNEK LENNI!!! – „

Gál Mihály

Világító sorok és gyökerek

Cseh Károly Vaszlej Mitta-díjas költő-műfordító, a Magyar Írószövetség tagja, Bükkalja szellemi arculatának egyik felmutatója, visszajáró vendége Bogácsnak. A lassan 15 kötetes alkotót a hely szelleme mintegy negyedszázadnyi versre ihlette eddig, és most interjúban vall az itteni tájról és ember(ek)ről.

- Visszatérő vendég vagy mindlunk. Csak átélendő élményekért jársz hozzánk, vagy más egyéb is vonz ide?

- Időben és idővel egyre inkább elmélyülnek idekötő „világító gyökereim” – lévén, hogy bükkaljai – borsodszegi – születésű vagyok. Azé a táj hazáé, mely fölött mindig ott világol a Bükk. Egy-egy hosszabb távollét után, hazafelé jövet, sokszor olyan érzés fog el, ha eleméndereng kékje - kivált sugaras őszi alkonyattájt -, hogy ilyenkor úgy érzem: már-már a hegyek hullámfürdőibe veti magát utjongva a nap. Ilyen gyermeki örömmel jövök ide is szinte mindig, hiszen gimnazista éveimtől sorjázunk elő első bogácsi emlékeim. Még sejlik rajtuk a diákidők hamvasága. Azóta ismerlek Téged is, meg sok jó embert a faluból – de róltuk már név szerint is, több interjúban szóltam.

Nekem ennek a tájéknak mindig éro szőlőfűrt-aranylása meg diófás csendje van, s ez az áhítatteli nyugalom ott verőfénylik soraimban. Ebben a községben szinte minden együtt áll, ami Bükkaljára jellemző, mintha ez a hely a már emlegetett szűkebb tájhaza „sűrítőménye” lenne. Talán ezért kap el itt gyakran az itthon érzése is.

- Pedig sokat mozogsz szerte az országban, s határainkon túl is, és néha úgy tűnik, mintha csak „röptében” éreznéd otthon magad. Kalandvagy, küldetés, vagy mi sarkal az állandó útra, hogy aztán újra, meg újra visszatérj?

- Valamit vagy valakit ha szeretünk, néha el is kell távolodni tőle, hogy hiá-

nyozzék. Bükkaljával is így vagyok, s ezzel a faluval is. Sok mindent lát az ember, de rálátni is kell, hogy jobban megértsük lelkét és lényegét. Mindenütt más a kisugárzása a földnek, másak az emberek, s ebben a sokféle másságban mégis folyton és tévedhetetlenül érzem kell a hazahívó szót. „Tudom, meghalnék idegenben, ott még a fák sem ilyenek!” – ragyognak vissza Garai Gábor szavai, aki verseim olvasván először nevezett költőnek, s nyújtott kezét, tegezödést ajánlva, az 1970-es évek elején.

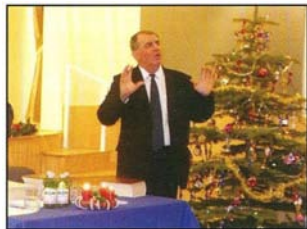
Távolban tényleg nem ilyenek a fák sem... nem susognak otthoni nyelven, mint a bükkaljai gesztenye - vagy fenyőfák.

Jóval ötvenen túl egyre érthetőbben hallom már szavukat s próbálom papírra vetni. Ide vágódásaimban ezért tud versben egymásba hajolni fürdőpára és kizantem fehérre, napos októbernek utolján, olyan észrevétlen, ahogy két évszázad egy-másba simul.

- Sokat időzöl itt aránylag – és sokat írsz Bogácsról, mi több: jó hírlunkeket mindenfelé híreled...

- Az itt időzés legtöbbször megihlet és verset érlel. Zömmel akkor jövök ki a fürdőbe, mikor hosszabb utakról, előadásorozatokról visszatérek vagy éppen új munkába fogok, netán vers munkáim bennem. A víz, a fény, a levegő, a fű, a lomb, a csatangelés vagy a fürdőzés szükségeltetik ahhoz, hogy a fáradt test és a gyűrt idegek ellazuljanak, s az elernyedés teret teremtsen az alkotásnak, vagy annak, hogy a már bennem forrongó vers kiforjon.

Tényleg, hadd áruljam el, volt több olyan rövidebb költeményem, amelyet fürdés közben, egy az egyben fejbem „írtam meg”, mintegy bizonyítva: vershez elsősorban nem hely, hanem fej szükségeltetik. Mások meg fordítás ritmusába vittem bele a medencesarok vizének „csa-

Cseh Károly versei 2007 karácsonyi kultúrtházban „világító”

csogását”. Tehát a hely szelleme ilyen át-tételeken is megjelenül a sorokban. S ezt az összetéveszthetetlen „helyi sugárzást” viszem magammal máshová is – mint például hamarosan Sopronba, Budapestre, Sátoraljaiújhelyre, Szekszárdra, Egerbe könyvbemutatóimmal, hogy csak a még idei útjaimból említek néhányat, s túl ezen mindig jószívvél emlegetlek benneket, beleértve a borfesztiválokat és már kulturális rendezvényeket is.

Nyakamba veszem az országot hát az idei őszön is, új fordításkötetem a csuvas költő, Gennadi J. Ajgi: **Csillagkép ablakomban** című könyve kapcsán, melyet a Hungarox Kiadó jelentet meg. A tizenegyedik után várhatóan még az év végén jön ki egy orosz fordításkötetem is, nevezetesen Leonyid Volodarszkij: **Karácsonyi folyosó** című verseskötete.

S ami a legfrissebb: az egyik legjelentősebb moszkvai kétnyelvű irodalmi magazin az „Opnyiki” (Tűzek) legutóbbi számában látott napvilágot a bogácsi ihletésű **Hó és virág közt** című versem fordítása, félfoldalnyi, fényképes bemutatásommal együtt. Egy orosz-japán folyóiratban való megjelenés, bizony, ritkaság – és ritka jó „reklám” lehet e táj hazának.

Világok egymás fénylésében telik így ez az esztendő, s ebben a fénylésben ide és hazahívóan ott les a bogácsi, bükkaljai fényis.

-Köszönöm a vallomást, a beszélgetést.

A költővel Szabó László beszélgetett.

Cseh Károly

VÉNASSZONYOK NYARA

A „Bogácsi fürdőversek” ciklusból

Hálókocsk hőtörlasszai
sütkéreznek a fürdő gyepeén,
(hírnöke lehet mind a télnek
október huszonkettedikén?)
Mekésett tarlótüzek égnek,
meg csipkebogyók paraszai,
s mintha medrét hársfaszagú szél
hömpölygése mosta volna ki:
illatozó, száraz a Hór itt –
vakítva bronzlik fénye a hóig.

500 esztendővel ezelőtt Sárospatakon végeztek iskolai tanulmányait Szalkai László, a későbbi esztergomi érsek – szerencsénkre fennmaradt iskolai jegyzete. Ebben a következőket olvashatjuk: „Most beszélni kell a zene cél-okáról, ami nem más, mint a zeneművészet haszna... Első céljának az Isten dicsérete nevezhető, hiszen a szabad mesterségek egyike számára sem nyílik meg olyan szívesen a templom kapuja, mint a zenének. A zene szabad mesterségek közül azért is élvez előségeit, mert maga a világ is valamiképpen a zenei mozgás harmóniarendje szerint forog. Végül pedig az emberi lélek természetes szerint gyönyörködik a zenében: a zene az embert nagyszívűbbé, udvariasabbá, nyíjasabbá, vidámabbá szívetre készécsébbé teszi és kedélyállapotát különféle típusú érzelmekre, kívánságokra indítja.”

1. A zene mélyen hat az ember kedély- érzelm- és akaratvilágára. Már Plátón kifejtette, hogy különféle zenék az ember jellemét különféleképpen alakítják: Egyik derékabbá, másik durvává, a harmadik fejéncé alakítja az embert. Ezért Plátón szigorúan meg is akarta szabni, hogy milyen zenét szabad hallania és tanulnia a fiatalnak. Ebben a szellemben mondta Kodály is: „A rossz zene megingatja az erkölcsi törvényben való hitet, s ha a fiatalt nem iltuk be minél korábban a rossz zene pestise ellen, menthetetlenül annak áldozata lesz.” Hamvas Béla szerint: „A zenei hazugság a legelretemültebb valamennyi hazugság között, mert az embert a legvédtelenebb oldaláról demoralizálja.”

A zene két szinten hat az ember kedélyére és jellemére, az egyikén különféle hangulatokat, érzéseket fejez ki, így beszélhetünk harcias, dühöngő, szomorú, kéjsóvár, magasztos stb. zenéről. A másik mélyebb szintje a rendezett tiszta zene, amely nagyszívűbbé, udvariasabbá, nyíjasabbá, vidámabbá teszi az embert. Ugyanakkor valamiképpen tisztítja is az ember szívét, a szelédobb, emberségesebb érzelmeket hívja elő.

2. A világegyetem is a zene törvényei szerint mozog, s a zene képes arra, hogy életünknek e törvényekkel való összhangot kínnyl-vánítsa, s egyben elősegítse. Az ókori ember meglepve vette észre, hogy a zene, mely látszólag a szeszélyű, érzések ösztönvilága, a racionális, sőt matematikailag is kifejezhető erőkket, arányokkal dolgozik. Egy hangköz annál egyszerűbb és harmonikusabb, minél egyszerűbb húr-arányszám szerint szólaltható meg. A zene nemcsak az etika szemszögéből magyarázható, hanem a matematikai tudományokkal is vonatkozásba kerül. Átvitt értelemben azt lehetett mondani, hogy a világegyetem zenei arányszámok szerint mozog (ez a szférák zenéje), s az ember azért örül a zenének, mert „zt az örök harmóniát észleli benne. A jó zenének talán legfontosabb ismérve az, hogy belső gazdagsága, külső rendje és kifejezőereje tökéletesen egyensúlyban van. A zenében minden az arányokorok múlik, azt is mondhatjuk, hogy a zene a világ arányrendjének érzékelhető megjelenése.

3. A zene harmadik haszna Szalkai szerint: az Isten dicsérete. Itt ismét egy szűkebb és egy tágabb értelemben vehetjük a zót. Az antik vallások, így a kereszténység számára is természetes volt, hogy az Istenisztelet nincs ének nélkül. Az ősi liturgikus zene nem hangulati betét az Isteniszteleten, hanem maga az elénekelt liturgia. A kereszténység sok századon keresztül nem ismerte a „mondott” liturgiát. A jó zene arra ébreszt minket, hogy a napi gondokon és örökökön túl, a kenyérkereset, az intrika világán túl, van egy szellemi világ, arra, hogy az élethez van egy olyan rétege, mely szerint az első látásra „értelmenlen” dolgok értelemmel bírnak. Istenhívők elmondható, hogy a zene kapcsolatba hoz a természetfölöttel, a zene szépsége Isten szépségéről is szól. A jó zene fogékonyra tesz a lelki értékekre, végső soron Istenre.

A szórakozatokról zeneről

A „szórakozatokról” szó jelentése nem egyértelmű. A szórakozás vagy inkább szórakozás-hajhászás, vagyis legalább, hogy ma értjük, modern, kb. 100 éves gyakorlat és bizony a hatása az emberi pszichére nem mindig szerencsés: a szórakozás és szétszórtság között nemcsak etimológiai az összefüggés. Azt hiszem, hogy van a szórakozásnak egy másik értelme is. Az embernekszüksége van

MIRE VALÓ A ZENE?

arra, hogy napi munká, a gond elcsendesjen és a feszült gyűnkem oldódjon, hogy tevékenységünkben egyik dolgotról a másikra válthassunk. A zene nemcsak szórakoztat, hanem felemel; és éppen itt a kritérium: megengedhető a zene mindaddig, amíg felemel, vagyis legalább nem rombol – karúsá válik a „szórakoztató” zene, ha rontja bennünk a kultúrát, a hűmánumot.

A szórakozatokról zenével kapcsolatban tisztázni kell egy fogalmat: mi az élő zene? Csakis az a zene, amit az ember a saját erejével produkál. A hangerősített zene mindig gépzene. A gépzene pedig minél hangosabb, annál inkább provokáló, agressziónövelő, devianciára hangoló, gátlásokat feloldó, mértékeltenségebe sodró, józanészt kiűtő hatással. A hangerő fokozásával fizikai fájdalmat lehet kiváltani, sőt a nagyon alacsony rezgésszámú infra-hangokkal rombolni és ölni is lehet. (Érdekes, hogy az átlátható még nem tiltakoztak, mint pl. a libatömés ellen.) Véleményem szerint azért nem, mert óriási üzleti érdekek mozgatják ezt az egész jelenkori bábeli örült hangoskodást. Az eredmény jól látható, a haszonélvezők gazdagodnak, a fogyasztók meg nyomorodnak.

A lakosság hangoskodókkal szemben normális többsége törvényekkel próbálja magát védeni. (Szűkebb pártiakban 18 év óta nem sok sikerrel.) A jogszabályokat semmibe vevő csendháborítók a jövőben számítanak hatóságok ellenlépéseire. Előbb-utóbb mindenkinek meg kell tanulni: a zenét arra kell használni, amire való.

Daragó Károly

Hogyan ciripelhetnek a Tücskök télen is Bogácson?

Talán meglepő a kérdés. A bogácsi iskolában mégis kézenfekvő a válasz. Legalábbis azok számára, akik élték azzal az egyedülálló lehetőséggel, amelyet az iskola kínált számukra ebben a tanévben.

A MOZAIK Tankönyvkiadó Ének – zene tankönyvének szerzője, Király Katalin azzal a megtisztelő ajánlattal kereste meg iskolánkat, hogy a kiadó városában Szegeden, valamint Bogácson „TÜCSÖKZENE” HANGVERSEN YBÉRELET hirdessünk az arra fogékony, érdeklődő gyerekek számára.

Magam is nagy örömmel fogadtam a kezdeményezést, hiszen már több éve a szerző könyveiből oktatok, s tapasztaltam mennyire gyerekközpontúak, személetesek Király Kata tankönyvei. A gyerekek közül sokan, már a tavalyi tanévben személyesen is megismerkedhettek velem, hiszen a versenyi Éneklő Ifjúság versenyen, amely igazából nem is verseny, inkább örömenélés volt, – szintén a szerzőnk megkeresésére – több bogácsi tanuló is részt vett.

A hangversenybérlet négy alkalomra szól. Mintegy ötven gyerek váltott bérletet!

Az első, szüreti koncert október 16-án zajlott le. Az egyórás műsorunk ők is aktív résztvevői voltak: énekelünk, sőt táncoltunk is együtt. Kiváló népzenekutatónk– Bartók Béla– gyerekeiket felidézve volt szó a népdaléneklésről, saját hagyományaik öröksét tanulhattak a Bogácsi Pávákortól. A hagyományápolást megtapasztalhatták kortársuktól, az egrl Simon Máté-tól, aki stílusos énekvél, izdes mesemondásával, legényes táncával kápráztatta el őket. Mindehhez a talpalávaló nagyböb testvére, az áprétségi előtt álló Simon Ádám szolgáltatva virtuóz hegedűjátékával.

Az i-re a pontot, ahogy szokás mondani – a szomszédos településen, Noszvajon élő népzeneész, népzeneatanár, Dusupin Pál tette fel dudajátékával. Szinte a székhez szegeződöttünk a hangerő hallatán, s mindenki számára világgossá válhatott, miért is nem fér meg két dudás egy csárdában!

Aki megszomjazott a táncban és éneken, a szomját kakaóval oltathá a műsor végén.

Akik velünk voltak, már alig várják a karácsonyi koncertet, amelyet a Közöségi Házban szándékunk tartani, hogy a kedves érdeklődők is részesei legyenek a „kisjézus” város örömeinek. Szeretettel várunk oda kicsiket és nagyokat is!

Benyovszki Mária

EMLEKTÖREDÉKEK

1954. szeptember 1-jén mentem első osztályba. Tanító néni irt nekem egy szép kis verset és a nővéremnek adta oda, hogy tanítsa meg velem. Olyan picike voltam, hogy alig látszottam ki a földből, ezért tanító néni a Glóner iskola udvarán felállított egy fehér tonet székre. Ő védőn, sűgásra kérészen állt mögöttem. A vers a következő:

„Hűvös esti szellők járnak,
vége van a meleg nyárnak.
Bizony ér már öreg hiba,
iskolába megy Ancika.

Sorakozó hat évesekek!
Nehogy elpityeredjetekek!
Nem oly rossz az iskola,
tréfált velünk édesapa.

Pedig de jó volt a réten,
egymás mellett ülni szépen.
Kislábákat legeltetni,
néha meg is hempergetni.

Tanulni ott szépet lehet,
írást, olvasást, éneket.
Kisszívünkben nőjjön hála,
hogy járhatunk iskolába.

Évnyitó után megszeppent kisdíkjait betelerelt az osztályba. Kialakította az ülésrendet, aztán mesélt nekünk az iskoláról, a napirendről, a tanulás hasznosságáról.

Emlékszem a bűzös, olajos padlóra, az időnként füstölt vaskályhára, a rosszul záródó huzatos ablakokra. Mindezt a sok negatív élményt ellensúlyozta lényének pozitív kisugárzása, természetlő kapott gyönyörű lángvörös haja. Úgy röködött közöttünk, mint egy mesés könyvből kilépett tündér, oldotta feszültségünket, félszégységünket, eloszlatta félelmünket az ismeretlentől. Fogta gémberegetett, ügyetlen kezünket, megmutatta, hogyan kerekedjen szépen az „ó” betű, milyen legyen a „g” betű hurka, ne lógjon ki a négyzetből az 5-ösnek a hasa. Kórusban mondtuk az ábécét, a szorzótáblát. Tanításával jó alapot adott generációknak írásból, olvasásból, számtanból, emberségből, szeretetből, önzetlenségéből és még sok minden másból. Szűkség esetén figyelmeztett is, hiszen nem voltunk angyalok. Gyerekek voltunk, pajkosok, játékosok, tele ötletekkel különféle csínyek kitalálásában. Nem mindig esett jól tanulni, néha ellefejtettük a lecke megírni, otthon hagytuk a fűzetet vagy a könyvet. Ő biztos kézzel, szeretettel terelt vissza a helyes útra. Később sok éven keresztül ő vezette a könyvtárat. 1973-tól miután hazakerültem dolgozni rendszeres látogatója voltam a könyvtárnak. Szerettem elbeszélgetni vele, tanácsot kérni. Emlékszem, egyik télen csak Jókai könyveket olvastam, s mondtam Nekki: Júlia néni én még most jutottam el Jókaihoz. A válasza: - Nem baj fiam, a lényeg, hogy eljutottál.

Szeretetre méltó, szeretetet adni tudó ember volt ő. Bogácséért, a bogácsi emberekért dolgozott élete végéig. 1998. aug. 20-án posztumusz díjként megkapta a Bogács Községért életmű díjat, mely az Ő esetében 50 000 Ft pénzüjtalommal járt. Tulajdonképpen ez indította el bennem a gondolatot, hogy ez a pénz Rá legyen költve. Síremlékét az idő tönkre tette, felújításra szorult. Azt is tudtam, hogy ez az összeg kevés lenne, ezért kéressel fordultam volt diákjaihoz, hogy adakozzanak a síremlék felújításához. Kezdeményezésemet siker koronázta, megnyiták a szívek és a pénztárcák, s összegyűlt a pénz. A síremlék elkészült.

Nagyon köszönöm mindenkinek, aki erre a nemes célra adakozott. Külön köszönöm Verhőczki Sándor polgármester úrnak a sokirányú segítségét. Ő kezdettől fogva tá-

mogatta kezdeményezésemet, elképzelésemet, jelentős anyagi forrás előteremtésével és munkával is hozzájárult a megvalósításához. Köszönet illeti Fekete Ernőné, és Editkét, akik nagyon kedvezményesen áron készítették el a szép síremléket. Köszönöm a Római Katolikus Egyháztanácsnak, Esperes úrnak, hogy eltekintettek a sírhelymegváltás összegének megfizetésétől.

Úgy gondolom, munkálkodásom és a sok jószívű adomány nem volt hiábavaló. Méltóképpen őrizzük tovább Fodor Julianna tanító néni emléket.

Tanító néni, nyugodjál békében!

Kiss Anna
tanítvány

Fodor Julianna tanító néni új síremléke

Cseh Károly

BOGÁCSI KALENDÁRIUMLAPOK

Sarkady Sándornak

Fehér - arany

Fehér száműzetésbe csapott boldog papok – mennek és mennek esti dörbe az arany napok.

Bíbor - arany

Halottak napi krizantéma hajlik át szíromló fehéren már a hűlő vízről a pára.

Hideg lesz itt is nemsokára.

Levél bíborlik leesőben: palást – Szent Márton templománál Jézusunk lúdbörzik a kőben.

Arany - ezüst

Halottak napján kelőben a nap - fénylőn lebegő párával, köddel ring a levegő; úszik ezüstjük, úszik le a mélyre rászáll a lenti holtak szemére: ne lássák, aki nincs itt ma, hol van? Űt mentén nyárják,

sírokon mécsék

állnak aranyban.

BOGÁCSI ÖSZ

Bogács Község

Önkormányzatának lapja

Szerkesztő: Jankócs Jónás Zsuzsa

Szerkesztőség:

Bogács,

Alkotmány u. 9.

Fotók:

Jankócs Jónás Zsuzsa

Vincze Ferenc

Nyomdai munkák:

Pető Nyomda

Mezőkövesd,

Tel.: 49/414-000